

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4100-03-01/2012
P/12/110

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2012 r.

Pan
Andrzej Łuszczewski
p.o. Prezesa
Agencji Rynku Rolnego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, przeprowadziła w Agencji Rynku Rolnego, zwanej dalej „Agencją”, kontrolę w zakresie wykonania planu finansowego w 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Agencji Rynku Rolnego w 2011 r.

Plan finansowy ARR na 2011 r., określony w załączniku nr 14 *ustawy budżetowej na rok 2011*², zakładał ogółem przychody w kwocie 321.200 tys. zł, koszty w wysokości 359.312 tys. zł, oraz ujemny wynik finansowy – 38.112 tys. zł.

W wyniku trzech zmian planu finansowego zwiększono przychody ogółem do 331.879 tys. zł (o 3,3%); koszty ogółem zmniejszono do 330.228 tys. zł (o 8,1%). Po zmniejszeniu planowanych kosztów ogółem ustalono wynik finansowy dodatni w wysokości 1.651 tys. zł. Na zmiany w planie finansowym ARR, Prezes Agencji każdorazowo uzyskiwał zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów.

Zrealizowane w 2011 r. przychody ogółem wyniosły 330.188,4 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa 318.563,7 tys. zł. Przychody ogółem były niższe o 1.690,6 tys. zł (o 0,5%) od planu po zmianach oraz wyższe o 10.993,6 tys. zł (o 3,4%) od wykonania w 2010 r.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Dz. U. Nr 29, poz. 150.

Agencja w niewielkim stopniu wykorzystwała środki z dotacji celowej, przyznanej w wysokości 1.000,0 tys. zł, w celu wsparcia procesu wdrażania działania „Działania informacyjne i promocyjne” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Dotacja została wykorzystana przez Agencję w wysokości 291,6 tys. zł, tj. w 29%, z tego 179 tys. zł wydatkowano w ramach finansowania ze środków UE, 59,7 tys. zł stanowiło współfinansowanie krajowe oraz 52,8 tys. zł finansowanie VAT. Przyznane środki dotacji nie zostały wykorzystane w wyniku odstąpienia od realizacji działań informacyjno–promocyjnych, m.in. z powodu ich wykonywania przez inne podmioty.

Na koniec 2011 r. należności z tytułu działalności krajowej ARR (łącznie z należnościami długoterminowymi) wyniosły 69.898,3 tys. zł i były niższe o 1.983,7 tys. zł (o 3%) od należności wykazanych na koniec 2010 r. Należności z tytułu działalności Agencji na rzecz Wspólnej Polityki Rolnej wyniosły 3.872,1 tys. zł i były wyższe o 56% w stosunku do należności na koniec 2010 r. Wzrost należności z 12,3 tys. zł w 2010 r. do 3.075,8 tys. zł w 2011 r. spowodowany był głównie zwiększeniem należności, m.in. z tytułu nadmiernie i nienależnie pobranych środków przez beneficjentów oraz opłat za nadwyżkę na rynku cukru.

Wierzytelności Agencji na koniec 2011 r. wyniosły 69.141,8 tys. zł. i były o 1.475,4 tys. zł, tj. o 2% niższe od wierzytelności na koniec 2010 r. Zmniejszenie kwoty wierzytelności w wysokości 3.900,5 tys. zł, w tym umorzenie wierzytelności w wysokości 205,0 tys. zł, nastąpiło m.in. z tytułu bezskuteczności postępowań egzekucyjnych.

Poniesione w 2011 r. koszty ogółem wyniosły 322.271,7 tys. zł i były niższe o 7.956,3 tys. zł (o 2,4%) od planowanych oraz wyższe o 20.065,2 tys. zł (o 6,6%) od kosztów zrealizowanych w 2010 r. Spowodowane to było m.in. zwiększeniem kosztów usług obcych o 3.397,4 tys. zł (o 9%) oraz wzrostem odsetek od zaciągniętych zobowiązań przez Agencję o 1.889,7 tys. zł³.

Koszty według rodzaju (materiały, energia, wynagrodzenia, i inne) wyniosły 128.740,5 tys. zł i były niższe od planowanych o 4.665,5 tys. zł (o 4%) i wyższe w porównaniu z wykonaniem w 2010 r. o 3.591,1 tys. zł (o 3%). Zwiększenie tych kosztów spowodowane było m.in. wzrostem kosztów usług obcych, w tym wzrostem kosztów z tytułu sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Koszty poniesione na realizację mechanizmów krajowych wyniosły 180.192,5 tys. zł (108,2% kosztów z 2010 r.) oraz 98,7 % kosztów planowanych. Na wsparcie finansowe z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany w ramach pomocy de minimis w rolnictwie Agencja wydatkowała 90.813,1 tys. zł; na wsparcie finansowe z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (na skutek powodzi) – 582,9 tys. zł, a na dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych – „Szklanka mleka” – 88.796,5 tys. zł.

Koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych wyniosły w 2011 r. 9.201 tys. zł (91,1% środków planowanych), oraz 87,4% wydatków w 2010 r. Niepełne wykonanie planu realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych w 2010 r. spowodowane było głównie mniejszymi niż szacowano zapotrzebowaniami biur Agencji na modernizację systemów informatycznych.

Zobowiązania Agencji (związanie z administracją) na koniec 2011 r. wyniosły ogółem 5.185,6 tys. zł i stanowiły 34,5 % wykonania w 2010 r. Zobowiązania dotyczące działalności Agencji związanej z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosły ogółem 51.223,5 tys. zł i stanowiły

1,8% stanu zobowiązań na koniec 2010 r. Agencja z tytułu płatności zobowiązań zapłaciła odsetki w łącznej wysokości 1.972,5 tys. zł³.

Wykazany na koniec 2011 r. dodatni wynik finansowy Agencji w wysokości 7.916,7 tys. zł był wyższy od planowanego o 6.265,7 tys. zł, tj. o 380 % oraz niższy o 115% niż w 2010 r. (16.988,3 tys. zł.), co wynikało ze zwiększonych o 13.663,6 tys. zł kosztów realizacji mechanizmów krajowych. Agencja w trakcie 2011 r. podjęła skuteczne działania w celu zmiany zaplanowanego wyniku finansowego, dokonując weryfikacji środków na finansowanie mechanizmów krajowych, przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów, jak również dokonała oszczędności w bieżącej działalności.

Średnioroczne zatrudnienie w ARR w roku 2011, w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 1.201 i było niższe o 25 etatów niż w 2010 r. Koszty wynagrodzeń wyniosły łącznie 66.205,2 tys. zł, i były niższe od zaplanowanych o 17,8 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jeden etat wyniosło 4,6 tys. zł i było o 2,1 % wyższe w porównaniu z 2010 r. Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących Agencją w 2011 r. było zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 8 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴.

2. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie skuteczność funkcjonowania procedur kontroli zarządczej oraz zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych.

Badanie przez biegłego rewidenta rocznego sprawozdania finansowego Agencji za 2010 r. wykazało, że sprawozdanie przedstawia rzetelnie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Agencji i sporządzone zostało na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji w 2011 r.

3. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje bez zastrzeżeń sporządzone przez Agencję sprawozdania za 2011 r.: Rb–N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb–UN o stanie należności z tytułu papierów wartościowych, Rb–Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji oraz Rb–UZ o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych.

Kontrola wykazała, że sporządzone przez ARR kwartalne i roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności i zobowiązań (Rb–N, Rb–UN, Rb–Z i Rb–UZ) przekazują prawdziwy i rzetelny stan należności i zobowiązań na koniec 2011 r. Sprawozdania zostały przekazane do Głównego Urzędu Statystycznego, w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶.

³ Odsetki w wysokości 1.889,7 tys. zł dotyczyły uregulowania płatności wobec cukrowni, na podstawie wyroków sądowych z tytułu zaległych dopłat do wyeksportowanego cukru B wyprodukowanego w roku rozliczeniowym 2002/2003. Pozostałe odsetki w wysokości 82,8 tys. zł zostały zapłacone z tytułu nienależnie naliczonych kar dla przedsiębiorców.

⁴ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

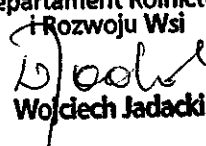
4. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonywanie zadań przez audyt wewnętrzny oraz kontrolę wewnętrzną.

W 2011 r. Biuro Audytu Wewnętrznego zrealizowało 15 z 17 zaplanowanych zadań audytowych i jedno pozaplanowe, które dotyczyły zagadnień związanych z realizacją planu finansowego tj.: przechowywania zapasów zboża, dopłat do słomy lnianej i konopnej, monitorowania produkcji oraz opłat na rynku cukru, ewidencji księgowej w ramach obsługi funduszy promocji. Biuro Kontroli Wewnętrznej (BKW) przeprowadziło 21 kontroli w tym 18 planowych, które dotyczyły realizacji zadań w wybranych rynkach produktów rolnych i żywnościowych, w tym m.in. realizacji programu „Owoce w szkole” w Biurze Wspierania Konsumpcji oraz w trzech oddziałach terenowych Agencji w roku szkolnym 2009/2010, a także rynku miodu w ramach kontroli planowej realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich” w sezonie 2009/2010 i 2010/2011. Ponadto BKW w 2011 r. rozpatrzyło 14 skarg i 7 wniosków.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.

RADCA PREZESA NIK
p.o. DYREKTORA
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Wojciech Jadacki